

SELVITYS HALLINTO- JA OHJAUSJÄRJESTELMÄSTÄ (CORPORATE GOVERNANCE STATEMENT) TILIKAUDELTA 1.1–31.12.2017

Tämä selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä (Corporate Governance Statement) on laadittu Hallinnointikoodin (Corporate Governance 2015) hallinnointia koskevan raportoinnin kohdan A mukaisesti ja annetaan yhtiön toimintakertomuksesta erillisenä. Hallinnointikoodi on saatavissa Arvopaperimarkkinayhdistyksen verkkosivuilta www.cgfinland.fi.

1. Hallinnointikoodin (Corporate Governance 2015) noudattaminen ja suosituksista poikkeaminen

Ilmarinen noudattaa pääosin Hallinnointikoodia, vaikka Ilmarinen ei ole koodissa tarkoitettu listayhtiö. Työeläkevakuuksiyhtiöitä koskeva lainsäädäntö velvoittaa muutamassa kohdassa työeläkeyhtiöt suosituksista poikkeavaan toimintatapaan.

Poikkeamat Hallinnointikoodin suosituksista ja perustelut poikkeamille:

Suositukset 1,3 ja 5: Ilmarisen hallituksen jäsenten valinta poikkeaa suosituksesta 5, koska työeläkevakuuksiyhtiöistä annetun lain (TVYL) mukaan yhtiökokous valitsee hallintoneuvoston ja hallintoneuvosto hallituksen. Ilmarinen siten poikkeaa hallituksen valintaan liittyvistä suosituksista 1, 3 ja 5. Vaalivaliokunnan ehdotus hallintoneuvoston kokoonpanosta ilmoitetaan kuitenkin yhtiökokouskutsussa.

Suositus 6: Hallituksen jäsenten toimikausi poikkeaa suosituksen mukaisesta yhden vuoden toimikaudesta. Ilmarisen hallituksen jäsenten toimikausi määräytyy yhtiöjärjestyksen mukaan ja on neljä vuotta.

Suositukset 10,16, 17 ja 18a: Ilmarinen poikkeaa Hallinnointikoodin riippumattomuutta koskevista suosituksista, koska hallituksen ja sen valiokuntien riippumattomien jäsenten määrä ja riippumattomuuden arviointi perustuvat TVYL:n säännöksiin.

Suositus 22: Ilmarinen poikkeaa suosituksen mukaisesta päätöksentekojärjestyksestä hallitus- ja valiokuntatyöskentelystä maksettavien palkkioiden osalta. TVYL:n mukaan hallintoneuvosto päättää hallituksen jäsenten ja sen valiokuntien palkkioista.

Suositus 23 sekä hallinnointia ja palkitsemista koskeva raportointi: Ilmarinen poikkeaa osakeomistuksia tai osakeperusteista palkitsemisjärjestelmää ja niiden raportointia koskevista suosituksista, koska keskinäisellä työeläkevakuuksiyhtiöllä ei ole osakkeita.

Raportointi; Internetsivuilla annettavat tiedot: Ilmarinen noudattaa raportointisuosituksia internetsivuilla annetusta informaatiosta edellä mainituin poikkeuksin.

2. Kuvaus hallituksen ja hallituksen asettamien valiokuntien kokoonpanosta ja toiminnasta

Ilmarisen hallituksen kokoonpano 1.1.- 31.12.2017

Puheenjohtaja

Mikko Helander, s. 1960, dipl. ins., pääjohtaja, Kesko Oyj

Varapuheenjohtajat

Jarkko Eloranta, s. 1966, valtiotiet. maist., puheenjohtaja, SAK

Jyri Häkämies, s. 1961, valtiotiet. maist., toimitusjohtaja, EK

Jäsenet

Sture Fjäder, s. 1958, kauppat. maist., sosionomi (valt. kand.), puheenjohtaja, Akava

Kokkila, Timo s. 1979, dipl.ins., toimitusjohtaja, Pontos Group (10.3.2017 alkaen)

Hille Korhonen, s. 1961, TkL, toimitusjohtaja, Nokian Renkaat Oyj,

Minna Korkea-aho, s. 1964, kauppat. maist., talousjohtaja, Pohjolan Voima Oy

Olli Lehtilä, s.1962, MMM, eMBA, liiketoimintajohtaja, OP Ryhmä, vahinkovakuutus

Hannu Leinonen s. 1962, dipl.ins.

Katarina Murto, s. 1971, varatuomari, edunvalvonnasta vastaava johtaja, STTK

Kristian Pullola, s. 1973, kauppat. maist., talousjohtaja, Nokia Oyj

Pekka Vauramo, s.1957, dipl.ins., toimitusjohtaja, Finnair Oyj

Varajäsenet

Annukka Lantto, s. 1968, kauppat. maist., varatoimitusjohtaja, Antell-konserni

Hannu Rautiainen, s. 1952, varatuomari, ekonomi, johtaja, EK

Kari Savolainen, s. 1954, filosofian maist., toimitusjohtaja, Finavia Oyj

Petri Vanhala, s.1963, hallintonsuunnittelija, puheenjohtaja, Paperiliitto ry

Hallintoneuvosto valitsee hallitukseen neljäksi vuodeksi kerrallaan 12 varsinaista jäsentä sekä neljä varajäsentä. Hallituksen jäsenistä ja varajäsenistä vähintään puolet on valittava keskeisten työnantajien ja palkansaajien edustavien keskusjärjestöjen ehdottamista henkilöistä siten, että tällä tavoin valittuja jäseniä ja vastaavasti varajäseniä on yhtä monta.

Hallituksen toiminnasta

Hallituksen tehtävänä on huolellisesti toimien edistää yhtiön etua, edustaa yhtiötä sekä huolehtia yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Hallitus vastaa siitä, että yhtiön kirjanpidon ja varainhoidon valvonta on asianmukaisesti järjestetty. Lisäksi hallitus valmistelee yhtiökokouksessa käsiteltävät asiat, valitsee valmisteluvaliokunnat käsittelemiään nimitys-, palkkio- ja tarkastus- ja riskienhallinta-asioita varten sekä laatii yhtiön sijoitussuunnitelman.

Hallituksen on johdettava työeläkevakuutusyhtiötä ammattitaitoisesti, terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden sekä luotettavaa hallintoa koskevien periaatteiden mukaisesti. Hallituksen tehtävänä on siten yhtiön toiminnan peruslinjausten määrittely ja hyväksyminen erityisesti pitkällä aikavälillä, yhtiön liiketoiminnan seuranta ja valvonta sekä toimitusjohtajan, toimitusjohtajan sijaisen ja linjajohtajien valitseminen ja erottaminen. Hallitus

huolehtii yhtiön organisaatiosta, valvoo ja ohjaa yhtiön toimintaa, edustaa yhtiötä toimitusjohtajan ohella, päättää yhtiön kannalta tärkeistä ja laajakantoisista asioista sekä valmistelee ja panee täytäntöön yhtiökokouksessa ja hallintoneuvostossa käsiteltävät ratkaisut.

Hallituksen toimikausi on neljä vuotta. Nykyisen hallituksen toimikausi alkoi 1.1.2014 ja päättyy 31.12.2017. Hallitus kokoontui 14 kertaa vuonna 2017.

Jäsenten osallistuminen hallituksen ja sen valiokuntien kokouksiin on ilmoitettu palkka- ja palkkioselvityksen liitteenä olevassa palkitsemisraportissa 2017, joka on luettavissa osoitteessa:

www.ilmarinen.fi/ilmarinen/hallinto-ja-organisaatio/palkka-ja-palkkioselvitys

Hallituksen valiokunnat

Nimitys- ja palkitsemisvaliokunta

Mikko Helander (puheenjohtaja)

Jarkko Eloranta

Jyri Häkämies

Nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan tehtävänä on avustaa hallitusta ja valmistella hallituksen käsiteltäviksi asioita, jotka liittyvät yhtiön palkka- ja palkitsemisjärjestelmiin sekä ylimmän johdon nimitys- ja palkitsemisasioihin.

Valiokunnan tehtäviin kuuluu mm. seuraavien asioiden läpikäynti ja valmistelu hallitusta varten:

- yhtiön palkitsemisjärjestelmien periaatteet ja palkka- ja palkkiopolitiikka,
- toimitusjohtajan ja linjajohtajien nimitys-, työehto- ja palkkioasiat,
- yhtiön tuloskortin periaatteet, tavoitteet, mittarit ja niiden toteumat,
- tulospalkkiojärjestelmien sisällöt ja palkkiokriteerit ja -maksimit sekä edellytykset palkkioiden maksamiselle,
- henkilöstörahaston vuosittaisen voittojärjestelmän kriteerit, tavoitearvot ja niiden toteumat, edellytykset palkkion maksamiselle sekä rahastoon siirrettävä voittopalkkion määrä sekä
- yhtiön palkitsemisjärjestelmien ja palkitsemisen säännönmukainen arviointi.

Valiokunta voi kuitenkin päättää itsenäisesti seuraavista asioista:

- linjajohtajien palkankorotukset (pois lukien toimitusjohtajan sijainen),
- tehtävämuutosten vaikutukset johdon palkkiojärjestelmään kuulumisen osalta
- poikkeukset palkkioiden maksamisesta työsuhteen päättymistilanteissa (pl. toimitusjohtaja ja hänen suorat alaiset)
- toimitusjohtajan ja hänen suorien alaisten palkitsemisesta koskevat tekniset tarkennukset tulospalkkiojärjestelmien ehtoihin sekä
- linjajohtajien vuosipalkkioiden toteuman.

Nimitys- ja palkitsemisvaliokunta kokoontui vuonna 2017 viisi kertaa.

Tarkastus- ja riskienhallintavaliokunta

Kristian Pullola (puheenjohtaja)
Minna Korkeaaja
Katarina Murto
Hannu Rautiainen

Tarkastus- ja riskienhallintavaliokunnan tehtävänä on avustaa hallitusta valvontatehtävissä ja valmistella hallituksen käsiteltäväksi asioita, jotka kohdistuvat yhtiön taloudelliseen raportointiin, sijoitusriskeihin ja muuhun riskienhallintaan, sisäiseen valvontaan sekä sisäisen tarkastajan ja tilintarkastajan työhön.

Valiokunnan tehtäviin kuuluu mm. seuraavien asioiden läpikäynti ja valmistelu hallitusta varten:

- tilinpäätös- ja osavuosikatsausehdotukset
- tilinpäätösraportoinnin, muun taloudellisen raportoinnin sekä sijoitustoiminnan raportoinnin prosessin valvonta
- lakisääteisen tilintarkastuksen sekä tilintarkastajan riippumattomuuden seuranta ja arviointi
- tilintarkastajan valintaa koskevan päätösehdotuksen valmistelu
- sijoitusvaltuudet sekä niiden noudattamisen valvonta
- riski- ja vakavaraisuusarvio, riskienhallintasuunnitelma ja riskienhallinnan riittävyyden ja asianmukaisuuden arviointi
- sisäisen valvonnan riittävyyden ja asianmukaisuuden arviointi
- sisäisen tarkastuksen toimintaohjeen ja vuosittaisen tarkastussuunnitelman hyväksyminen sekä sisäisen tarkastuksen yhteenvetoraportin käsittely
- selvitys yhtiön hallinto- ja ohjausjärjestelmästä
- viranomaisten tarkastusraportit ja kannanotot Ilmarisen toimintaan liittyen
- Compliance-katsaus, jossa arvioidaan säännösten ja sisäisten ohjeiden noudattamista
- toimialaa koskevia säännös- ja määräysmuutosten ja niiden edellyttämien sisäisten ohjeiden ja toimintatapojen muutosten seuranta.

Tarkastus- ja riskienhallintavaliokunta kokoontui vuonna 2017 seitsemän kertaa.

Hallituksen monimuotoisuusperiaatteet

Ilmarisen hallintoneuvoston hyväksymien hallituksen monimuotoisuusperiaatteiden mukaan hallituksen monimuotoisuutta tarkastellaan Ilmarisessa kokonaisuutena. Hallituksen kokoonpanon on täytettävä sääntelyn asettamat vaatimukset ja varmistettava hallituksen tehtävien tehokas hoitaminen. Tavoitteena on, että hallituksessa on molempia sukupuolia. Vuonna 2017 Ilmarisen hallituksessa oli neljä naisjäsentä; kolme varsinaista jäsentä ja yksi varajäsen.

Ilmarisen hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenistä muodostuvan vaalivaliokunnan tehtävänä on muun muassa etsiä ja ehdottaa hallintoneuvostolle henkilöitä hallituksen jäseniksi. Vaalivaliokunnan valmistelutyössä otetaan huomioon myös monimuotoisuusperiaatteet ja tavoite molempien sukupuolten edustuksesta hallituk-

sessä. Valiokunta arvioi tavoitteen toteutumisen ja ottaa sen huomioon valmistellessaan ehdotusta hallintoneuvostolle. Lisäksi valiokunta arvioi säännöllisesti hallituksen kokoonpanoa ja monimuotoisuuden toteutusta ja raportoi siitä hallintoneuvostolle.

3. Hallintoneuvoston kokoonpano 6.4.2017 pidetyn yhtiökokouksen päätöksen mukaisena

Puheenjohtaja

Matti Kähkönen, s. 1956, senior advisor, Metso Oyj

Varapuheenjohtaja

Ari Lehtoranta, s. 1963, toimitusjohtaja, Caverion Oyj

Salla Luomanmäki, s. 1963, toiminnanjohtaja, Akavan Erityisalat AE ry

Jäsenet

Bianca Brink, s. 1960, toimitusjohtaja, Sodexo Oy

Klaus Cawén, s. 1957, johtaja, KONE Oyj

Liisa Halme, s. 1959, puheenjohtaja, Vakuutusväen Liitto VvL ry

Matti Harjuniemi, s. 1958, puheenjohtaja, Rakennusliitto ry

Eero Hautaniemi, s. 1965, KTM

Ilkka Hämälä, s. 1961, toimitusjohtaja, Metsä Fibre Oy

Juhapekka Joronen, s. 1971, toimitusjohtaja, SOL Palvelut Oy

Pasi Kallio, s. 1963, pääluottamusmies, Pilkington Automotive Finland Oy

Tuija Keronen, s. 1970, toimitusjohtaja, Lindorff Oy

Nina Kopola, s. 1960, toimitusjohtaja, Suominen Oyj

Kristiina Kumpula, s. 1955, pääsihteeri, Suomen Punainen Risti

Pasi Laine, s. 1963, toimitusjohtaja, Valmet Oyj

Juha Laurio, s. 1972, toimitusjohtaja, Lindström Oy

Jari Lehto, s. 1952, fil.kand.

Teppo Mikkola, s. 1954, puheenjohtaja, SKAL ry

Jarmo Mikkonen, s. 1963, toimitusjohtaja, Securitas Oy

Jyrki Mäki-Kala, s. 1961, talous- ja rahoitusjohtaja, Neste Oyj

Matti Niemi, s. 1955, toimitusjohtaja, Helsingin Osuuskauppa Elanto

Heidi Nieminen, s. 1979, puheenjohtaja, Posti- ja logistiikka-alan unioni PAU ry

Pekka Ojanpää, s. 1966, toimitusjohtaja, Lassila & Tikanoja Oyj

Seppo Parvi, s. 1964, talousjohtaja, Stora Enso Oyj

Veli-Matti Puutio, s. 1961, toimitusjohtaja, Osuuskauppa Arina

Jani Salenius, s. 1976, talous- ja hallintojohtaja, Ammattiliitto Pro

Riitta Savonlahti, s. 1964, henkilöstöjohtaja, UPM-Kymmene Oyj

Pauliina Tenhunen, s. 1966, hallituksen puheenjohtaja, Castrén & Snellman Oy

Työeläkevakuutusyhtiölain mukaan työeläkeyhtiöllä on oltava hallintoneuvosto. Hallintoneuvoston tehtävänä Ilmarisessa on valvoa hallituksen ja toimitusjohtajan hoitamaa yhtiön hallintoa. Hallintoneuvosto valitsee hallituksen ja vaalivaliokunnan jäsenet sekä päättää jäsenten palkkiosta ja matkakustannusten korvaamisesta. Yhtiökokous valitsee hallintoneuvostoon 28 jäsentä kahdeksi vuodeksi kerrallaan. Vähintään puolet jäsenistä

valitaan keskeisiä työnantajia ja palkansaajia edustavien keskusjärjestöjen ehdottamista henkilöistä siten, että näistä seitsemän on työnantajien ja seitsemän palkansaajien ehdottamaa henkilöä. Hallintoneuvoston jäsenistä puolet on vuosittain erovuorossa.

Hallintoneuvosto kokoontui vuonna 2017 kaksi kertaa.

Jäsenten osallistuminen hallintoneuvoston kokouksiin on ilmoitettu palkka- ja palkkioselvityksen liitteenä olevassa palkitsemisraportissa 2017, joka on luettavissa osoitteessa:

www.ilmarinen.fi/ilmarinen/hallinto-ja-organisaatio/palkka-ja-palkkioselvitys

4. Vaalivaliokunta

Matti Kähkönen (puheenjohtaja 6.4.2017 alkaen)

Matti Lievonen (puheenjohtaja 1.1-6.4.2017)

Matti Harjuniemi (varapuheenjohtaja)

Sture Fjäder

Mikko Helander

Antti Herlin (1.1-6.4.2017)

Ari Lehtoranta (6.4.2017 alkaen)

Katarina Murto

Vaalivaliokunnan tehtävänä on valmistella yhtiökokoukselle ehdotus hallintoneuvoston jäsenistä sekä heidän palkkioistaan, samoin se valmistelee hallintoneuvostolle ehdotuksen hallituksen jäsenistä ja heidän palkkioistaan. Vaalivaliokunnan jäsenistä puolet valitaan vakuutusentottajien ja puolet vakuutettujen hallintoneuvostoedustajien ehdottamista henkilöistä. Vaalivaliokunnan jäsenen toimikausi alkaa heti sen hallintoneuvoston kokouksen jälkeen, jossa hänet valitaan, ja päättyy vaalia seuranneen vuoden viimeisen hallintoneuvoston kokouksen päättyessä.

Vaalivaliokunta kokoontui vuonna 2017 viisi kertaa.

5. Toimitusjohtaja

Timo Ritakallio, s. 1962, tekniikan tohtori, oikeustieteen maisteri, MBA.

Toimitusjohtajan tulee johtaa työeläkevakuutusyhtiötä ammattitaitoisesti, terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden sekä luotettavaa hallintoa koskevien periaatteiden mukaisesti. Toimitusjohtajan tehtävänä on muun muassa huolellisesti toimien edistää yhtiön etua, hoitaa yhtiön juoksevaa hallintoa hallituksen antamien ohjeiden ja määräysten mukaan sekä vastata siitä, että yhtiön kirjanpito on lain mukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty. Toimitusjohtajalla on oikeus edustaa yhtiötä asiassa, joka lain mukaan kuuluu hänen tehtäviinsä.

6. Muu johto

Johtoryhmä osallistuu koko Ilmarista koskeviin ratkaisuihin ja käsittelee yhtiön toimintaan liittyvät periaatteelliset asiat. Johtoryhmä luonnostelee yhtiön strategiset linjaukset ja valmistelee osaltaan hallitukselle kuukausittain esiteltäviä asioita. Johtoryhmän jäseniä ovat toimitusjohtajan lisäksi välittömästi hänen alaisenaan toimivat johtajat sekä henkilöstön valitsema edustaja. Johtoryhmässä päätösvaltaa käyttää toimitusjohtaja.

Johtoryhmän kokoonpano ja vastualueet:

Varatoimitusjohtaja, toimitusjohtajan sijainen, eläkevakuutukset ja it, Sini Kivihuhta, s. 1959, oikeustieteen kandidaatti

Johtaja, asiakkuudet, Pekka Puustinen, s. 1980, kauppatieteiden tohtori

Johtaja, talous ja hallinto, eläkepolitiikka Jaakko Kiander, s. 1963, valtiotieteiden tohtori

Johtaja, aktuaaritoimi ja riskienhallinta Hillevi Mannonen, s. 1958, filosofian kandidaatti, SHV

Sijoitusjohtaja Mikko Mursula, s. 1966 kauppatieteiden maisteri

Johtaja, viestintä, markkinointi ja HR, Päivi Sihvola, s. 1957, filosofian kandidaatti

Johtaja, lakiasiat ja compliance, Leena Siirala, s. 1960, oikeustieteen kandidaatti, eMBA

Henkilöstön edustaja Jouni Vatanen, s.1983, valtiotieteiden maisteri

7. Kuvaus taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteistä

Julkistettava talousinformaatio ja sitä koskeva säätely

Ilmarisen julkistaman talousinformaation tavoite on antaa oikea ja riittävä kuva yhtiön ja sen konsernin taloudellisesta asemasta ja tuloksesta, mikä pyritään varmistamaan raportointiprosessiin liittyvällä sisäisellä valvonnalla.

Tilinpäätöksen ja julkistettavan talousinformaation muoto ja sisältö määräytyvät kirjanpitolain, osakeyhtiölain, vakuutusyhtiölain, työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain ja eläkelaitoksen vakavaraisuusrajan laskemisesta ja vastuuvelan kattamisesta annetun lain sekä sosiaali- ja terveysministeriön vakuutusyrityksen tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä antaman asetuksen, kirjanpitoasetuksen, sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien laskuperusteiden sekä Finanssivalvonnan antamien määräysten mukaan. Sijoitustoiminnasta annettuja virallisia tunnuslukuja täydennetään Työeläkevakuuttajat TELA ry:n suositusten mukaisilla tunnusluvuilla ja yhtiön itsensä päättämällä tiedoilla. Lakien, määräysten ja suositusten muutosten seuraamiseksi yhtiössä on systemaattinen menettely.

Ilmarinen julkistaa koko virallisen tilinpäätöksensä internetsivuillaan. Vuoden puolivälissä julkistetaan katsaus yhtiön toimintaan ensimmäisten kuuden kuukauden aikana. Maaliskuun ja syyskuun lopun tilanteesta julkistetaan lisäksi suppeampi, sijoitustoimintaan ja vakavaraisuuteen keskittyvä katsaus.

Valvontajärjestelmä, organisointi ja vastuut

Ilmarisessa on hallituksen hyväksymät sisäisen valvonnan periaatteet, joissa on määritelty sisäisen valvonnan tavoitteet ja vastuut sekä sisäisen valvonnan osa-alueet ja näihin liittyvät menettelyt, joiden avulla varmistetaan sisäisen valvonnan asianmukaisuus. Sisäisen valvonnan periaatteet perustuvat COSO 2013 viitekehykseen.

Sisäisellä valvonnalla yhtiön johto pyrkii varmistamaan tehokkaan, taloudellisen ja luotettavan toiminnan. Hallituksella ja toimitusjohtajalla on kokonaisvastuu yhtiön valvonnasta ja riskienhallinnasta sekä taloudellisen raportoinnin olemassaolosta ja toimivuudesta. Hallitus arvioi vuosittain koko sisäisen valvontajärjestelmän tilan tarkastus – ja riskienhallintavaliokunnan esityön pohjalta.

Sisäinen valvonta on osa yhtiön johtamista, hyvää hallintoa ja päivittäistä toimintaa. Organisaatorakenne ja esimiestoiminta muodostavat perustan sisäiselle valvonnalle. Päätöksentekovaltuudet ja vastuut on määritelty osana Ilmarisen johtamis- ja valvontajärjestelmää. Päätöksentekovaltuuksien lisäksi yhtiössä on selkeästi määritellyt toimeenpano-, seuranta- ja valvontavastuut, joilla varmistetaan yhtiön johtamistavan ja valvontakulttuurin asianmukaisuutta. Esimiesten vastuulla on huolehtia toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä, sisäisen valvonnan toteutuksesta ja seurannasta omalla vastuualueellaan. Väärinkäytösten välttämiseksi organisaatio on rakennettu välttämällä vaarallisia työyhdistelmiä.

Riskienhallinta on keskeinen osa sisäistä valvontaa. Ilmarisen hallitus ja toimiva johto laatii vähintään vuosittain riski- ja vakavaraisuusarvion, joka otetaan huomioon strategisessa päätöksenteossa ja riskienhallintajärjestelmässä. Ilmarisen hallitus on hyväksynyt yhtiön koko toiminnan kattavat riskienhallintajärjestelmän toimintaperiaatteet. Ilmarisen riskienhallinnan johtaminen ja toteuttaminen perustuu malliin, jossa liiketoimintalinjat ja tukitoiminnot vastaavat omista riskeistään ja niiden hallinnasta. Yhtiön riippumaton riskienhallintatoiminto vastaa yhtiön riskienhallinnan periaatteiden ja puitteiden kehittämisestä. Riskienhallintatoiminto valvoo ja tukee toimivien riskienhallinnan menettelyjen ja toimintatapojen käyttöönottoa ja ylläpitoa riskit omistavissa toiminnoissa sekä avustaa näitä riskiraportoinnissa. Riskienhallintatoiminto myös seuraa ja arvioi yhtiön riskienhallintatoimintaa ja raportoi tästä säännöllisesti yhtiön johdolle ja hallitukselle. Aktuaaritoimi ja riskienhallinta -linjan johtaja vastaa yhtiön riskienhallintajärjestelmän asianmukaisuudesta ja johtaa liiketoimintalinjojen edustajista koostuvaa riskienhallintatoimikuntaa. Riskienhallintatoimikunnalla on yhtiön riskienhallintajärjestelmän koordinointi-, kehittämis- ja seurantavastuu. Aktuaaritoimi ja riskienhallinta -linja vastaa myös Ilmarisen sijoitustoiminnan riskienvalvonnasta, sijoitustoiminnan tuotto- ja riskiraportoinnista sekä vakavaraisuuslaskennasta.

Sijoitustoiminnan riskinottoa ohjaavat hallituksen vahvistama pitkän aikavälin sijoitusstrategia ja vuosittain hyväksyttävä sijoitussuunnitelma sekä sijoitusvaltuudet ja muut hallituksen määrittelemät periaatteet. Riskitason ja perusallokaation muutostarpeita seuraa tasehallintaryhmä, joka koostuu sijoitustoiminnan, aktuaari- ja riskienhallintatoiminnon sekä taloustoiminnon edustajista. Seurantaa ja arviointia varten riskienhallintatoiminto tuottaa muun muassa skenaario- ja stressitestejä. Sijoitustoiminnassa riskien seuranta ja -hallinta ovat jatkuvaa.

Vuonna 2017 yhtiössä otettiin käyttöön automatisoitu tietovarastoratkaisu vuoden alusta voimaan tulleen uuden vakavaraisuuslain mukaisen vakavaraisuusrajan päivittäiseksi laskemiseksi sekä uusi operatiivisten riskien raportointi- ja seurantajärjestelmä.

Taloudellisen raportoinnin tuottamisen päävastuu on talous- ja hallintolinjalla. Talous- ja hallintolinjan tehtävänä on huolehtia siitä, että yhtiössä on käytettävissä oikea ja riittävä tieto yhtiön tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Tähän sisältyy lakisääteisen raportoinnin (kirjanpito ja tilinpäätös) edellyttämän talousinformaation lisäksi yhtiön päätöksentekoa tukeva ja ohjaava ajantasainen ja olennainen tieto. Talousinformaation tuottaminen riippumattomasti kohteena olevasta prosessista ja kustannus- tai tuottoerästä turvaa tiedon objektiivisuuden.

Ilmarisella on päätoiminen Compliance Officer, jonka keskeisenä tehtävänä on tukea yhtiön hallitusta, johtoa ja liiketoimintaa luotettavan hallinnon ja säännösten noudattamisen sekä sisäisen valvonnan toimivuuden ja riittävyyden varmistamisessa mm. ohjeistamalla, arvioimalla sisäisiä prosesseja ja menettelytapoja ja tekemällä tarpeellisia parannusehdotuksia johdolle ja liiketoiminnalle. Organisatorisesti Compliance Officer kuuluu lakiasiaintoiminnan alaiseen Lakiasiat ja compliance -toimintoon, mutta raportoi toiminnastaan suoraan hallitukselle, tarkastus- ja riskienhallintavaliokunnalle ja toimitusjohtajalle. Whistle Blowing -ilmoituskanavan kautta ei tullut ilmoituksia vuonna 2017. Mahdollisuudella ilmoittaa tarvittaessa myös anonyymisti epäilyistä väärinkäytöksistä on kuitenkin suuri merkitys luotettavan hallinnon ja säännöstenmukaisen toiminnan varmistamisessa.

Sisäinen tarkastus on Ilmarisen ohjaus- ja valvontajärjestelmän osa, jota yhtiön hallitus ja toimitusjohtaja käyttävät toteuttaessaan valvontavelvollisuuttaan. Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on arvioida yhtiön toimintojen ja prosessien osalta niiden riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan sekä johtamis- ja hallintomenettelyiden tarkoituksenmukaisuutta ja tehokkuutta. Taloudellisen raportoinnin prosessien tarkastus sisältyy sisäisen tarkastuksen tehtäväalueeseen. Sisäisen tarkastuksen toiminta perustuu hallituksen hyväksymään toimintaohjeeseen. Sisäinen tarkastus on hallinnollisesti toimitusjohtajan alainen riippumaton toiminto. Sisäinen tarkastus raportoi toiminnastaan suoraan hallitukselle ja hallituksen tarkastus- ja riskienhallintavaliokunnalle.

Taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvä riskienhallinta ja sisäinen valvonta

Ilmarisen operatiivisten riskien hallinnassa huomioidaan myös taloudelliseen raportointiin liittyvät riskit

Tilinpäätöksen oikeellisuus varmistetaan toimivalla ja luotettavalla tilinpäätösprosessilla ja sen rajapintojen varmistamisella. Kirjanpitoon ja tilinpäätökseen liittyvät prosessit tarvittavine valvontatoimenpiteineen on kuvattu ja niihin liittyvät työnkulut aikataulutettu, vastuutettu ja dokumentoitu. Siltä osin kuin prosessit eivät ole automatisoituja, tulosten oikeellisuus varmistetaan täsmäytyksillä. Viranomais määräysten mukaiset analyysit varmistavat talousraportoinnin eheyttä.

Työeläkevakuutusyhtiön taloudellisen aseman kuvaamisessa tärkein yksittäinen luku on vakavaraisuusaste, jonka määrittämiseksi tarvitaan tieto sijoitusten käyvästä arvoista ja vastuuelan määrästä. Tilinpäätöksessä sijoitukset on arvostettu käypään arvoon noudattamalla Finanssivalvonnan tästä antamia määräyksiä ja näitä yksityiskohtaisempia, omaisuuslajikohtaisesti dokumentoituja, käyvän arvon määrittämisen periaatteita. Arvostamiseen liittyvillä epävarmuustekijöillä on vain vähäinen vaikutus vakavaraisuustunnuslukuihin.

Vastuuvelka, joka kuvaa yhtiön vakuutus sopimuksista aiheutuvaa vastuuta, on taseen vastattavien suurin erä. Vastuunlaskennan oikeellisuudesta vastaa yhtiön vastuullinen matemaatikko, joka myös vastaa laskuperusteiden tulkinnasta. Vastuunlaskentasovellusten tuottaman tiedon oikeellisuuden varmistamiseksi aktuaaritoimi

ja riskienhallinta -linja toimittaa sovelluksista vastaaville sovellusten ylläpitoon tarvittavat tiedot laskuperusteista ja niiden soveltamisesta sekä tarkistaa laskentatulosten oikeellisuuden. Vastuuvelan laskentaan vaikuttavat yhtiön omien tietojärjestelmien ja rekisterien ohella työeläkejärjestelmän yhteinen ansaintatietorekisteri ja Eläketurvakeskuksen tekemän vastuunjaon selvittelyn kautta muiden TyEL- ja YEL-eläkelaitosten antamat tiedot. Vastuuvelka lasketaan rekisteritiedoista lähtien kerran vuodessa ja sen kehitystä arvioidaan vuoden varrella. TyEL-vakuutuksen maksutuloon ja vastuuvelkaan vaikuttaa vakuutetun palkkasumman muutosprosentti, joka tilinpäätöksen laatimishetkellä perustuu vasta osittain yhtiön oman vakuutuskannan rekisteritietoihin. Käytetyn arvion epätarkkuudella ei ole vaikutusta yhtiön tuloslaskelman voittoon, koska tuloslaskelman voitto määräytyy laskuperusteiden mukaan ja siten arvio, ja siihen sisältyvä ennustevirhe vaikuttaa samalla tavalla taseen molempiin puoliin.

Sijoitustoiminnasta ja vakavaraisuudesta esitetään hallitukselle kuukausittain raportti, jonka avulla hallitus valvoo sijoitussuunnitelmassa määriteltyjen riskinoton rajojen noudattamista ja sijoitustoiminnan tavoitteiden toteutumista. Sijoitustuotoista ja -riskeistä raportoidaan päivittäin sijoituslinjalle sekä viikoittain myös tasehallintaryhmälle. Vakavaraisuudesta raportoidaan viikoittain sekä sijoituslinjalle että tasehallintaryhmälle. Sijoitustoiminnan tuotto- ja riskiraportoinnin laatu ja oikeellisuus pyritään varmistamaan sijoitusprosessoinnin ja tietojärjestelmien vaatimustenmukaisuudella sekä säännöllisillä täsmäytysrutiineilla. Raportit tuotetaan riskiä ottavasta toiminnasta riippumattoman tahon toimesta. Vastaavasti toimintaan liittyvien mittarien seuranta tapahtuu erillään niistä toiminnoista, joiden tulospalkkiot perustuvat mittarien arvoihin.

8. Sisäpiirihallinto

Ilmarisessa ylläpidetään työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain mukaista työeläkevakuutusyhtiön julkista sisäpiirirekisteriä. Lisäksi Ilmarisessa ylläpidetään ei-julkista yritys kohtaista sisäpiirirekisteriä, jonka tavoitteena on tehostaa sisäpiirintiedon hallinnointia sekä henkilöstön kaupankäynnin valvontaa. Yrityskohtaiseen sisäpiirirekisteriin kuuluvat myös Ilmarisessa pidettävät hankekohtaiset rekisterit. Julkisen sisäpiirirekisterin tiedot ovat nähtävillä Euroclear Finlandin [NetSire-palvelussa](#).

Ilmarisella on oma sisäpiiriohje, joka on hyväksytty Ilmarisen hallituksessa. Ohje sisältää määräyksiä ja ohjeita Ilmarisen sisäpiiriläisille sisäpiirintiedosta, kielletystä sisäpiirintiedon käytöstä, sisäpiirirekistereistä, sisäpiiriläisiä koskevasta kaupankäyntirajoituksista, sisäpiirihallinnosta sekä markkinoiden tunnustelusta. Sisäpiiriohje on kaikkien Ilmarisen työntekijöiden saatavilla Ilmarisen sisäisillä verkkosivuilla ja pysyvään sisäpiiriin kuuluvat koulutetaan sisäpiiriläisyyden alkaessa. Ohjeen tarkoituksena on edistää arvopaperimarkkinoilla toimivien luottamusta Ilmarisen toimintaan.

Ilmarisen lakiasianlinja ylläpitää julkista sisäpiirirekisteriä yhteistyössä Euroclear Finland Oy:n kanssa. Lakiasianlinja ylläpitää myös yritys kohtaista sisäpiirirekisteriä ja vastaa Ilmarisen kaupankäyntilupajärjestelmän toiminnasta sekä järjestää säännöllisesti koulutusta sisäpiiriasioista ja niihin liittyvistä velvollisuuksista. Compliance Officer valvoo sisäpiiriohjeen ja kaupankäyntilupajärjestelmän noudattamista.

9. Tilintarkastaja ja palkkiot 2017

Ilmarisen yhtiökokous valitsi 6.4.2017 KHT-yhteisö Ernst & Young Oy:n jatkamaan tilintarkastusyhteisönä, vastuunalaisena tarkastajana KHT-tilintarkastaja Harri Pärssinen. Ilmarinen maksoi tilintarkastusyhteisöilleen palkkioita tilikaudelta 2017 arvonnisäverot mukaan lukien konsernin tilintarkastuksesta 347 469,60 euroa ja muusta tilintarkastukseen liittymättömistä palveluista 354 876,08 euroa.